

แนวทางการป้องปรามผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

DETERRENCE GUIDELINES FOR MASS MEDIA PROFESSIONAL VIOLATION OF PERSONAL RIGHTS

ธวัชชัย งามเลิศ* ดร.รุ่งแสง กฤตยพงษ์* ผศ.ดร.ชนิษฐา สุขสวัสดิ์* ดร.ศิวพร เสาวคนธ์*

Tawatchai Ngamlert* DR.Rungsaeng Kittayapong*

DR.Kanidtha Suksawat* DR.Siwaporn Saowakon*

หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม*

Master of Laws Program, Law field, Sripatum University*

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการรับรู้ข่าวสารของมนุษย์มีการพัฒนาไปมาก เนื่องด้วยมีปัจจัยทางเทคโนโลยีที่สามารถช่วยให้การรับรู้ข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ภายในระยะเวลาอันสั้น ทำให้มนุษย์สามารถทราบข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ ไม่ว่าจะเป็น ระบบเศรษฐกิจ ระบบการเมือง ระบบสังคม เป็นต้น โดยไม่ได้จำกัดแต่การรับรู้ข่าวสารภายในประเทศเท่านั้น แต่สามารถรับข่าวสารได้จากทั่วโลก ขึ้นอยู่กับว่าผู้ส่งสารต้องการโน้มน้าวให้ผู้รับสารทราบในประเด็นอะไร ดังนั้น สื่อมวลชนผู้ทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสาร เปรียบเสมือนกับเงาสะท้อนความจริงของข้อเท็จจริง หากมีการบิดเบือนเนื้อหาของข้อมูล หรือที่มาของข่าว ย่อมส่งผลโดยตรงแก่ผู้รับสาร ปัญหาที่สำคัญนอกจากที่กล่าวมาในข้างต้น คือ การนำเสนอข่าวที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงผู้ถูกนำเสนอข่าวว่าจะส่งผลกระทบอย่างไร ไม่ว่าจะเป็น การนำเสนอข่าวญาติของบุคคลที่ถูกนำเสนอข่าว โดยไม่จำเป็น การเปิดเผยหน้าตา ลักษณะบุคลิกของผู้ถูกนำเสนอข่าวโดยที่ไม่ได้รับความยินยอม ซึ่งสื่อมวลชนมีวัตถุประสงค์เพียงแค่ดึงดูดความสนใจจากผู้รับข่าวสาร โดยขาดจรรยาบรรณ การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหามาตรการป้องปรามทางอาญาที่จะใช้บังคับกับสื่อมวลชน การลงโทษปรับในการที่สื่อมวลชนละเมิดสิทธิส่วนบุคคลให้สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบันและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดมาตรการเยียวยาผู้เสียหายในกรณีที่สื่อมวลชนออกอากาศเป็นเท็จหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลไว้ในมาตรา 40 แต่ในพระราชบัญญัติดังกล่าวยังไม่มีมาตรการป้องปรามและมาตรการทางอาญาที่จะใช้บังคับกับสื่อมวลชนอย่างเป็นรูปธรรม ในปัจจุบันมาตรการทางอาญา ซึ่งผู้เสียหายใช้สิทธิการที่สื่อมวลชน หมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา โดยมีการฟ้องสื่อมวลชนขึ้นสู่ชั้นศาล ทั้งนี้ จากการศึกษาค้นคว้ากฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องได้แก่สหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศญี่ปุ่น และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีพบว่าประเทศเหล่านี้มีแนวทางการป้องปรามสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารอันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลที่ครอบคลุมและมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการจัดตั้งองค์กรกลางเป็นสภาวิชาชีพสื่อมวลชน และผู้วิจัยเสนอร่าง "พระราชบัญญัติการป้องปรามสื่อมวลชนไม่ให้ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล พุทธศักราช "

คำสำคัญ: สื่อมวลชน, ละเมิดสิทธิ, มาตรการทางกฎหมายอาญา.

Abstract

Due to the fact that advanced technology nowadays enables people receive information swiftly within short period of time; meanwhile, people are able to know up-to-date news and situations in relation to economic system, political system and social system. Such receipts of those information which are not only domestically but also from all over the world depend on what issues sender of information induces people to know. Hence, mass media collecting and presenting news and information reflect various facts in them but if contents or sources of them are distorted, direct effects certainly arise to receiver of information. A major problem is where news presentation violates personal rights of any person in news regardless of how effect is caused to any person in news i.e. presenting about relatives of the person in news without necessity, exposure of face or character of the person in news without his or her consent merely based on an aim to draw public attention unethically from receiver of information. This research aims at studying problems of measures of criminal deterrence to be in force to mass media, penalty of fine where any mass media violates personal rights in compliance with current society circumstances and seeking for solving of such problems

The research finds that Section 40 of the Broadcasting and Television Businesses Act B.E. 2551 (2008) provides remedial measures for damaged persons where mass media air falsely or violate personal rights but does not provide deterrence measure and criminal measure to be applicable concretely to mass media except only a criminal measure leading to prosecution against mass media who defame damaged person under Penal Code. The research finds related laws of foreign countries i.e. United States of America, United Kingdom, Japan and Federal Republic of Germany provide the deterrence means against mass media presenting information in violation of personal rights that are inclusive and appropriate to current social condition.

So, the researcher suggests an establishment of a central organization to be the mass media professional. The researcher also suggests “a bill of the Mass Media Deterrence in Violation of Personal Rights B.E....”

Keywords: Mass media, Violation of rights, Legal measures in criminal.

บทนำ

การรับรู้ข่าวสารของประชาชนเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ปัจจัยที่สำคัญในการที่กระจายข่าวสารคือ เทคโนโลยีที่มีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ ข่าวสารจะถูกส่งจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารโดยผ่านตัวกลางที่สำคัญ คือ การส่งข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รวมไปถึงสื่อออนไลน์ โดยสื่อมวลชนจะทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าวซึ่งจะเป็นการนำเสนอทั้งข้อเท็จจริงและภาพประกอบ สื่อจะเป็นตัวกลางในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความเป็นไปในสังคมให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อเป็นการตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของประชาชน ซึ่งช่วยให้ประชาชนสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น กลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอข่าวสาร คือ กลุ่มสื่อมวลชน ซึ่งได้แก่ คอลัมนิสต์ บรรณาธิการ นักจัดรายการ

วิทยุ นักจัดรายการโทรทัศน์ นิตยสาร วารสาร สำนักข่าว หนังสือพิมพ์ออนไลน์ และผู้สื่อข่าว โดยการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนได้รับการรับรองและความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 35 การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนกระทำได้โดยเสรีปราศจากการแทรกแซงของรัฐ แต่การนำเสนอข่าวในปัจจุบันการนำเสนอข่าวสารของสื่อขาดการคำนึงถึงหลักจริยธรรม โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ของข่าวเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เช่นกรณีที่สื่อมวลชน ได้มีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการฉ้อโกงข้าวกล้อง โดยพิธีกรในรายการโทรทัศน์ได้มีการนำเสนอรายชื่อของญาติผู้ที่ถูกกล่าวหา มีการทำเป็นรูปแบบแผนภูมิเสนอต่อประชาชน การกระทำดังกล่าวย่อมเป็นผลเสียแก่บุคคลที่ถูกนำชื่อมาทำแผนภูมิ เพราะบุคคลที่อยู่ในแผนภูมินั้นมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการกระทำความผิด และการนำเสนอความเกี่ยวพันระหว่างผู้ถูกกล่าวหา กับเครือญาติย่อมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆต่อผู้รับข่าวสาร ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นและไม่มีความจำเป็นใดๆที่จะต้องนำเสนอให้ประชาชนรับทราบ การนำเสนอข้อมูลดังกล่าวย่อมเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ที่ออกไปสู่สาธารณชนแล้ว ย่อมเป็นการยากที่จะทำการแก้ไขหรือลบล้างการเผยแพร่ดังกล่าวได้ โดยเฉพาะการเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและสามารถทำการเปิดซ้ำหรือเผยแพร่ซ้ำได้โดยไม่มีวันหมดอายุ

ในประเทศไทยถึงแม้จะมีหน่วยงานที่มีหน้าที่สำคัญในการควบคุมสื่อได้แก่ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสทช.) ซึ่งหน้าที่โดยทั่วไปของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสทช.) คือ การวางระบบและแผนผังในการออกอากาศ การกำหนดสัญญาณลักษณะการจัดระดับความเหมาะสม ในการรับชมของประชาชน แม้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 ได้กำหนดมาตรการเยียวยาผู้เสียหายในกรณีที่สื่อมวลชนออกอากาศเป็นเท็จหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลไว้ ในมาตรา 40 แล้วก็ตาม แต่ในกรณีที่มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มีความผิดพลาดหรือข้อมูลที่เป็นการละเมิดสิทธิในความเป็นอยู่ของบุคคลยังไม่มีมาตรการป้องปรามและมาตรการทางอาญาที่จะใช้บังคับกับสื่อมวลชนอย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ รวมทั้งมาตรการทางอาญาของต่างประเทศ โดยเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายไทย เพื่อจะให้มีแนวทางการป้องปรามสื่อมวลชนมิให้ละเมิดสิทธิของบุคคล ซึ่งจะทำให้สื่อมวลชนทำงานโดยมีความตระหนักถึงสิทธิส่วนบุคคลและเคารพในสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวของประชาชนมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัญหาในกรณีสื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
2. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล การควบคุม และเสรีภาพของสื่อ
3. เพื่อศึกษากฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบกรณีสื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยศึกษาจากกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและมาตรการในการป้องปรามในกรณีที่สื่อมวลชนละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
5. เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายอาญาเพื่อป้องปรามมิให้มีการนำเสนอข่าวของสื่อที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ขอบเขตการวิจัย

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 ประมวลกฎหมายอาญาเรื่องโทษทางอาญา

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเชิงเอกสาร ด้วยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลทางเอกสาร ตำราวิชาการ บทความวิชาการ เอกสารทางวิชาการที่สำคัญ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา ศึกษาด้วยบทตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ประมวลกฎหมายอาญารวมทั้งศึกษาข้อกฎหมายและข้อมูลของต่างประเทศ

สรุปผลการวิจัย

สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการที่จะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนในรูปแบบต่างๆ เช่น ในรูปแบบหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น ประกอบกับปัจจุบันอุปกรณ์ที่ใช้ในการสื่อสารหรือเผยแพร่มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการนำเสนอข่าวสารสู่ประชาชนโดยสื่อมวลชนมีเสรีภาพที่จะเสนอข่าวสาร หรือแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพให้แก่ประชาชนได้อย่างเต็มที่โดยปราศจากการแทรกแซงของรัฐ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 35 ได้ให้การรับรองไว้ ถึงกระนั้นสื่อไม่มีสิทธิที่จะนำเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นที่ไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ กล่าวคือห้ามมิให้สื่อละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคล ซึ่งสิทธิส่วนบุคคลนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 32 ได้ให้การรับรองคุ้มครองไว้โดยให้บุคคลมีสิทธิในความเป็นส่วนตัว ซึ่งห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการละเมิดสิทธิดังกล่าว ซึ่งตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้สภาวิชาชีพของสื่อมวลชนเป็นผู้พิจารณาและมีมาตรการในการควบคุมสื่อมวลชนให้ทำการแก้ไขข้อที่เป็นการละเมิดก็ตาม แต่ในปัจจุบันตามกฎหมายไทยยังไม่มีสภาวิชาชีพที่เป็นองค์กรกลางที่มีคณะกรรมการบังคับใช้และควบคุม ตรวจสอบการทำงานของสื่อมวลชนเป็นผลให้ผู้เสียหายที่ถูกสื่อมวลชนนำเสนอข่าวอันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และยังไม่มีการลงโทษที่มีประสิทธิภาพ ผู้เสียหายส่วนใหญ่จึงจำเป็นต้องใช้สิทธิในทางศาลในการฟ้องคดีแพ่งและคดีอาญาเพื่อให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี ซึ่งมีประเด็นหลัก 4 ประเด็น ดังนี้

1. ปัญหาในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของสื่อ

ในประเทศไทยมีหน่วยงานที่สำคัญในการควบคุมสื่อมวลชนได้แก่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสทช.) แต่หน้าที่หลัก ของ กสทช.จะเป็นหน้าที่ทั่วไปในการวางระบบและแผนผังรายการในการออกอากาศ รวมทั้งการกำหนดเกรดในการรับชมของประชาชน และแม้จะมีพระราชบัญญัติประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดมาตรการการเยียวยาผู้เสียหายในกรณีที่สื่อมวลชนออกอากาศเป็นเท็จหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลไว้ แต่ในพระราชบัญญัตินี้ก็ยังไม่มีการป้องกันการล่วงละเมิดและมาตรการทางอาญาที่ใช้ในการป้องปรามสื่อมวลชนเพื่อไม่ให้มีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลไว้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีเพียงข้อกำหนดจริยธรรมของสื่อมวลชนเท่านั้น ไม่มีการวางหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดอย่างชัดเจนในการป้องปรามการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของสื่อมวลชนไว้แต่อย่างใด จากปัญหาดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าเมื่อการทำหน้าที่ของสื่อมีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของประชาชน ผู้ได้รับความเสียหายจึงต้องนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลในความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญาเพียงทางเดียว โดยไม่มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนปัญหาที่เกิดจากการที่สื่อมวลชนละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลแต่อย่างใด

2. ปัญหาในการควบคุมสื่อเพื่อไม่ให้ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

เมื่อเกิดปัญหาละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ในกรณีสื่อหมิ่นประมาทผู้เสียหายทำให้ผู้เสียหายส่วนใหญ่ใช้สิทธิในทางศาล คือดำเนินคดีดำเนินคดีอาญารวมทั้งหมิ่นประมาท แต่ในกรณีจะได้รับการเยียวยา ตามมาตรา 40

ตามพระราชบัญญัติประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 นั้น จะต้องร้องเรียนต่อ คณะกรรมการ วิชาชีพสื่ออื่นๆ เป็นผู้ดำเนินการ เมื่อคณะกรรมการวิชาชีพสื่อ ได้ดำเนินการตามที่ถูกผู้เสียหาย ร้องเรียนเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการวิชาชีพ จะต้องรายงานผลการดำเนินการมายัง กสทช. ในปัจจุบันประเทศไทย ยังไม่มีสภาวิชาชีพของสื่อมวลชน ซึ่งเป็นองค์กรกลางที่จะมากำกับดูแลการกระทำความผิดของสื่อมวลชน ทุกแขนง อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถที่จะป้องปรามการละเมิดสิทธิของประชาชน ปัจจุบันสื่อมวลชนได้รวมกลุ่ม ออกจัดตั้งเป็น สมาคม องค์กร ฯลฯ เนื่องจากองค์กรเหล่านั้น มิได้มีสถานะใดๆ ในกฎหมายที่ให้อำนาจในการ ลงโทษ

3. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการในการร้องเรียนสื่อมวลชน

ประเทศไทยจึงยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่ชัดและยังไม่มีองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ในการรับเรื่องร้องเรียน เป็นเหตุให้ผู้เสียหายจากการถูกสื่อมวลชนละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าว่ารูปแบบกระบวนการ และขั้นตอนของการรับเรื่องร้องเรียนของประเทศอังกฤษ สหพันธรัฐเยอรมันนี หรือแม้กระทั่งสหรัฐอเมริกา ประเทศเหล่านี้มีองค์กรกลาง ตัวอย่างเช่น ในประเทศอังกฤษ องค์กรกลางที่มากำกับดูแลสื่อมวลชนทุกแขนง Office of Communication (Ofcom) ทำหน้าที่ตรวจสอบและกำหนดลงโทษผู้กระทำการฝ่าฝืนในเรื่องของ สิทธิของผู้ถูกนำเสนอข่าว โดยให้มีการร้องเรียนโดยตรงผ่านหน่วยรับเรื่องร้องเรียนของสถานีโทรทัศน์ก่อน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่สามารถแก้ไขเรื่องร้องเรียนได้รวดเร็ว หากผู้ร้องเรียนไม่พอใจผลตอบรับของ สถานีโทรทัศน์หรือไม่ได้รับคำชี้แจง ผู้ร้องเรียนก็สามารถส่งเรื่องร้องเรียนต่อมาที่ Ofcom โดยระบุรายละเอียด ข้อร้องเรียน รายละเอียดผู้ร้องเรียน โดยส่งข้อร้องเรียนได้ 3 ช่องทาง ได้แก่ ผ่านเว็บไซต์ ไปรษณีย์ และ ข้อความผ่านทางเครื่องมือสื่อสาร(โทรศัพท์) ข้อร้องเรียนด้านเนื้อหารายการนั้น Ofcom จะรับพิจารณาเฉพาะ รายการที่ออกอากาศไปแล้วเท่านั้น สำหรับรายการที่ยังไม่ออกอากาศผู้บริโภคต้องร้องเรียนไปยังสถานีโทรทัศน์ หรือผู้ผลิตรายการโดยตรง นอกจากนี้ Ofcom จะไม่รับพิจารณาเรื่องผังรายการ ผู้บริโภคต้องเสนอความเห็นไป ยังสถานีโทรทัศน์โดยตรง

4. ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของสื่อ

สภาวิชาชีพสื่อ ยังไม่มีการจัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ทำให้ปัจจุบันการกำกับดูแลกันเองขององค์กร วิชาชีพขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการเนื่องด้วยองค์กรวิชาชีพไม่ต้องการให้รัฐเข้ามากำกับดูแล โดยกลัวว่า รัฐจะเข้ามาแทรกแซงประเด็นด้านเสรีภาพของสื่อมวลชน ทำให้องค์กรวิชาชีพไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับ ผู้กระทำการละเมิด กรณีที่สื่อมวลชนละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ผู้เสียหายจะต้องดำเนินคดีโดยฟ้องศาลเอง เปรียบ ดังผู้ถูกนำเสนอข่าวที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในประเทศไทยต้องดูแลกันเองเช่นกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการป้องปรามผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ผู้เขียน พบว่าประเทศไทย ยังไม่มีองค์กรกลาง (สภาวิชาชีพฯ) ตามกฎหมาย ที่จะเข้ามาควบคุม ลงโทษ การนำเสนอ ข่าวสารของสื่อทุกแขนง ที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เป็นเหตุทำให้การคุ้มครองสิทธิของประชาชนขาด ประสิทธิภาพ

วิทยานิพนธ์นี้ จึงมุ่งศึกษาหลักกฎหมาย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับมาตรการป้องปรามผู้ประกอบการวิชาชีพ สื่อมวลชนในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล รวมทั้ง วิธีการปฏิบัติในการรับเรื่องร้องเรียน การพิจารณาเรื่องร้องเรียน และการลงโทษ สื่อมวลชนที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรมีการจัดตั้งองค์กรกลางเป็นสภาวิชาชีพสื่อมวลชนซึ่งจะต้องให้ผู้ปฏิบัติทำหน้าที่ในสื่อมวลชนแขนงต่างๆเข้าร่วมเป็นสมาชิก โดยสภาวิชาชีพสื่อมวลชนจะมีหน้าที่กำกับดูแลสื่อมวลชนมิให้ละเมิดต่อกฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยให้สภาวิชาชีพมีคณะกรรมการตามที่พระราชบัญญัติประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2551 โดยสภาวิชาชีพจะต้องเป็นองค์กรกลางในการที่จะพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้ที่ถูกนำเสนอข่าวอันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งต้องมีการตรวจสอบตามขั้นตอน เพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการของสภาวิชาชีพ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทาง 2 ประการ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 แนวทางการป้องกัน

1.ขั้นตอนการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

การรับเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการสภาวิชาชีพสื่อมวลชน ต้องสนับสนุนให้มีการร้องเรียนโดยตรงผ่านหน่วยรับเรื่องร้องเรียนของสถานีโทรทัศน์ก่อน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่สามารถแก้ไขเรื่องร้องเรียนได้รวดเร็ว หากผู้ร้องเรียนไม่พอใจผลตอบรับของสถานีโทรทัศน์หรือไม่ได้รับคำชี้แจง ผู้ร้องเรียนก็สามารถส่งเรื่องร้องเรียนต่อมาที่ สภาวิชาชีพฯ โดยระบุรายละเอียดข้อร้องเรียน รายละเอียดผู้ร้องเรียน โดยส่งข้อร้องเรียนได้ 3 ช่องทาง ได้แก่ ผ่านเว็บไซต์ ไปรษณีย์ และข้อความผ่านทางเครื่องมือสื่อสาร(โทรศัพท์)

2. ขั้นตอนการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

2.1 ให้มีการประเมินข้อร้องเรียนเบื้องต้น หากจำเป็น คณะกรรมการสภาวิชาชีพสื่อมวลชนจะติดต่อผู้ร้องเรียนขอข้อมูลเพิ่มเติม และมีอำนาจเรียกขอเทปรายการจากสถานีโทรทัศน์

2.2 ให้มีการสอบสวนเรื่องร้องเรียน โดยระหว่างการสอบสวนบุคคลหรือหน่วยงานที่คิดว่าได้รับผลกระทบสามารถขอเข้าร่วมในการสอบสวนได้ และให้สภาวิชาชีพฯ มีอำนาจแจ้งให้สถานีโทรทัศน์ชี้แจงหรือตอบกลับเป็นหนังสือก็ได้ เมื่อพิจารณาคำชี้แจงทั้งหมดแล้วหากเห็นว่าไม่มีการละเมิด ให้สภาวิชาชีพแจ้งให้ผู้ร้องเรียนและสถานีโทรทัศน์ทราบ เรื่องร้องเรียนนั้นก็ถือว่ายุติ แต่ผู้ร้องเรียนสามารถยื่นคำร้องให้มีการพิจารณาผลตัดสินใหม่ได้ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าได้มีการทำละเมิดจริง ให้สภาวิชาชีพร่างคำตัดสินเป็นลายลักษณ์อักษร โดยสถานีโทรทัศน์จะได้รับแจ้งคำตัดสินก่อน หากสถานีโทรทัศน์รับดำเนินการแก้ไข สภาวิชาชีพอาจพิจารณาไม่บันทึกการกระทำละเมิดนั้น และตัดสินว่าเรื่องได้รับการแก้ไขแล้ว

2.3 ผู้ร้องเรียนหรือสถานีโทรทัศน์สามารถร้องขอให้มีการทบทวนคำตัดสินได้ภายใน 10 วัน หาก สภาวิชาชีพ เห็นว่าคำตัดสินมีความผิดพลาดหรือการทบทวนคำตัดสินมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงคำตัดสิน หรือมีเหตุผลจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทบทวนคำตัดสิน ซึ่งการทบทวนคำตัดสินจะเป็นอำนาจของคณะกรรมการทบทวนคำตัดสิน คณะกรรมการทบทวนคำตัดสินเป็นอิสระจากสมาชิก เมื่อมีคำตัดสินไม่ถือว่าคำตัดสินเป็นที่ยุติ ผู้ที่ไม่พอใจคำตัดสินยังสามารถใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลได้

2.4 ให้สภาวิชาชีพมีอำนาจสั่งโทษตามกฎหมาย แต่ สภาวิชาชีพ จะไม่ดำเนินการลงโทษไม่ได้จนกว่าจะปรากฏพยานหลักฐานที่ชัดเจน และสถานีโทรทัศน์ได้มีโอกาสชี้แจงเหตุผลและขั้นตอนในการพิจารณา มีกระบวนการที่เคร่งครัดเป็นไปตามแนวทางขององค์กร กรณีที่มีการตัดสินว่าเป็นการละเมิดเงื่อนไขข้อบังคับและสมควรแก่การพิจารณาให้มีการลงโทษกับสถานีโทรทัศน์

ประการที่ 2 ร่าง”พระราชบัญญัติการป้องกันสื่อมวลชนไม่ให้ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล พุทธศักราช” โดยมุ่งเน้นในการคุ้มครองสิทธิ และมาตรการทางอาญา (ปรับ) ให้มีความเหมาะสมแก่ความเสียหายที่ผู้ถูกนำเสนอข่าวฯได้รับ

บรรณานุกรม

- กานดา ปานดำ. (2557). การบังคับโทษปรับ ศึกษากรณีบังคับให้ทำงานแทนค่าปรับ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- จริยา คงมา. (2554). มาตรการป้องกันและแทรกแซงสื่อมวลชนโดยรัฐบาล. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์ สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- นาถนิภา โรจนะ. (2557). ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน: ศึกษากรณีการควบคุมเนื้อหาละครโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- น้ำฝน โพธิ์ปลอด. (2562). มาตรการทางกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการโฆษณาสินค้าที่เกินความจริง. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- ภาณุพงษ์ ทินกร. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจรรยาบรรณสื่อโทรทัศน์ในยุคดิจิทัลและแนวทางการกำกับดูแล. สารนิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- เทียนทิพย์ เตียวกี. (2559). จริยธรรมและจรรยาบรรณของสื่อในการเสนอข่าวยุคดิจิทัล. วารสารสื่อสารและการจัดการ ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 .หน้า 125
- Communications Act 2003 .สืบค้น 24 กุมภาพันธ์ 2563 จาก http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/21/pdfs/ukpga_20030021_en.pdf
- The Constitution of the United States .สืบค้น 24 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://www.usconstitution.net/const.pdf>
- Basic Law for the Federal Republic of Germany .สืบค้น 24 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80201000.pdf>